

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ing. P. T.**, zast. JUDr. Mgr. Jiřím Drobečkem, advokátem se sídlem Štefánikova 14, Hodonín, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 12. 2014, čj. 33901/14/5000-10470-700290 a čj. 33902/14/5000-10470-700290, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 10. 2018, čj. 29 Af 15/2015-170,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dvěma platebními výměry ze dne 21. 1. 2014 vyměřil Finanční úřad pro Jihomoravský kraj žalobci odvod za porušení rozpočtové kázně, a to ve výši 7 788 Kč do Národního fondu a ve výši 1 375 Kč do státního rozpočtu. Celkově šlo o 3 % z celkové částky dotace ve výši 305 402 Kč, která byla žalobci poskytnuta na vyhrazení tří společensky účelných pracovních míst. Žalobcova odvolání proti těmto platebním výměrům žalovaný zamítl rozhodnutími ze dne 18. 12. 2014 a výměry potvrdil.

[2] Žalobu, kterou žalobce podal proti rozhodnutím žalovaného, zamítl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 23. 10. 2018.

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku kasační stížnost. Nadále trvá na tom, že správce daně není oprávněn si učinit úsudek o tom, zda stěžovatel porušil své povinnosti ze zákona o zaměstnanosti, protože pravomoc kontrolovat dodržování zákona o zaměstnanosti náleží pouze Státnímu úřadu inspekce práce a oblastnímu inspektorátu práce. Správce daně tak nebyl oprávněn vyložit pojmy „profese“ a „místo výkonu práce“: jde o pojmy pracovního práva, k jejichž výkladu je povolán jen soud. Stěžovateli dává

v této otázce za pravdu i rozsudek Krajského soudu v Brně v jeho trestní věci (9 To 14/2014). Bylo porušeno stěžovatelovo legitimní očekávání, že soud na úseku správního soudnictví bude postupovat stejně jako trestní soud – tím spíše, že stanovení povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně je trestním obviněním ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soud pochybil i tím, že se vůbec nezabýval tím, proč neprovedl výslechy svědků. Dokazování před soudem bylo o to potřebnější, že správce daně převzal vysvětlení stěžovatelových zaměstnanců z prvotní fáze trestního řízení a stěžovatel nemohl klást zaměstnancům otázky (ani v řízení před správcem daně).

[4] Žalovaný setrval na svých závěrech a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Správce daně při vedení řízení se stěžovatelem nepřekročil meze své působnosti stanovené mu v § 44a odst. 9 (nyní odst. 11) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, podle nějž správu odvodů za porušení rozpočtové kázně vykonávají finanční úřady podle daňového řádu a porušitel rozpočtové kázně má v tomto řízení postavení daňového subjektu. Pravomoc posuzovat dodržení dohody o vyhrazení společensky účelných pracovních míst, která zahrnuje i pravomoc vykládat pojmy v dohodě použité, dává správci daně § 99 daňového řádu. Podle něj je správce daně v řízení podle daňového řádu oprávněn posoudit otázky, o nichž jinak přísluší rozhodnout jinému orgánu veřejné moci, ledaže by tento orgán o takové otázce již pravomocně rozhodl (v takovém případě by byl správce daně jeho rozhodnutím vázán).

[7] Stěžovatel nesouhlasil s odkazem krajského soudu na rozsudek NSS ze dne 6. 9. 2017, čj. 6 Afs 281/2016-86. Ten totiž podle něj schválil pouze pravomoc správce daně (v řízení o odvodu za porušení rozpočtové kázně) vykládat pojmy zákona o veřejných zakázkách. Tento zákon je podle stěžovatele veřejnoprávní úpravou, kdežto zákoník práce (o jehož pojmy jde v této věci) je předpisem upravujícím soukromoprávní vztahy. NSS však připomíná, že soukromo- či veřejnoprávní povaha vykládaného předpisu tu není vůbec podstatná (krajský soud použil právě tento rozsudek jen k obecnější ilustraci svého argumentu), resp. není podstatné, zda by spornou otázku, která je pro správce daně otázkou předběžnou, jinak posuzoval správní orgán, nebo soud. Ustanovení § 99 daňového řádu je obecné a rozlišení, po jakém volá stěžovatel, v něm nelze najít. Finanční úřady ostatně často jako předběžnou otázku posuzují instituty ryze soukromoprávní, které obvykle náležejí soudům, jako třeba platnost či neplatnost smlouvy. Rozhodne-li poté o předběžné otázce příslušný orgán jinak, je to důvodem pro obnovu řízení [§ 117 odst. 1 písm. d) daňového řádu].

[8] Správce daně ve stěžovatelově věci nekontroloval dodržování zákona o zaměstnanosti (to skutečně přísluší jen orgánům podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, které pak také rozhodují o přestupcích na úseku zaměstnanosti a ukládají za ně pokuty), ale hodnotil, zda stěžovatel splnil podmínky, k nimž se podpisem dohody zavázal. Zjistil přitom, že stěžovateli tři zaměstnanci, na něž dostal dotaci, nikdy nepracovali v Hodoníně, jak ujednáno, ale v Brně a v Rohatci, a nevykonávali pouze profesi *pomocného dělníka ve výrobě pro montáž elektrických strojů a zařízení*, ale převážně

pokračování

další činnosti, které stěžovatel právě potřeboval (klempířské práce, opravu vozidel, přepravu nákladu kamionem).

[9] Krom toho ze správního spisu a ze stěžovatelových vlastních slov je zřejmé, že stěžovatel podepsal dohodu právě v tomto znění v domněnku, že jde jen o formalitu. Myslel si, že pokud zaměstná jinak nezaměstnatelné pracovníky, je už jen tím dána společenská účelnost jejich pracovních míst, a tedy je tím i opodstatněna dotace, kterou stěžovatel na tato místa dostal. Stěžovatel od samého počátku věděl, že zaměstnanci nebudou nikdy pracovat v Hodoníně, protože práci pro ně měl buď ve své dílně v Brně, nebo v objektu v Rohatci. Stejně tak profese *pomocného dělníka ve výrobě pro montáž elektrických strojů a zařízení* se v dohodě ocitla především z popudu poskytovatele dotace, který trval na přesném vymezení pracovního zařazení. Sám stěžovatel hodlal zaměstnancům přidělovat takovou práci, jaká se pro ně v budoucnu zrovna naskytne. To, že stěžovatel dohodu v těchto bodech nedodržel (a je důležité připomenout, že z celkem poskytnutých 300 tisíc Kč musel vrátit něco málo přes 9 tisíc Kč), bylo důsledkem jeho vlastního vědomého přístupu k věci a toho, že stěžovatel jako prakticky a technicky založený člověk podcenil (či nebyl ochoten uznat) význam formálních pojmů ve smlouvě a přísný režim poskytování dotaci. Následně vymyšlené argumentační konstrukce o nedostatku pravomoci či příslušnosti finančních orgánů na tom nemohou nic změnit.

[10] Stěžovatel si rovněž nesprávně vykládá rozsudek Krajského soudu v Brně ve své trestní věci.

[11] Stěžovatel byl zproštěn obžaloby z úvěrového podvodu, neboť nebylo prokázáno, že by použil dotaci na jiný než určený účel. Obžaloba tvrdila, že část dotace ve výši nejméně 110 000 Kč, která měla být užita na zaměstnávání P. Š., byla užita jinak, neboť stěžovatel po dobu jednoho roku tuto osobu nezaměstnával a mzdu jí nevyplácel. Krajský soud ale dospěl k závěru, že tento předpoklad (a na něm založený odsuzující rozsudek okresního soudu) byl nesprávný, neboť z provedených důkazů vyplynulo, že stěžovatel P. Š. řádně zaměstnával, pouze po dobu asi šesti týdnů mu umožnil pracovat jinde. To však nemá pro věc zásadní význam, protože stěžovatel za P. Š. i v této době z poskytnuté dotace platil zdravotní pojištění a dávky sociálního zabezpečení a vyplácel mu zálohy na mzdu. Krajský soud zdůraznil, že trestní odpovědnost se má uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, kam stěžovatelův případ nespadá. Na dvou místech rozsudku pak krajský soud uvedl, že pokud stěžovateli zaměstnanci pracovali fakticky částečně na jiném pracovním místě, *mohlo jít o porušení rozpočtové kázně*, ale nemohlo jít o trestný čin.

[12] Závěry krajského soudu v trestní věci a krajského soudu ve správním soudnictví tedy nejsou nijak v rozporu, naopak říkají totéž. K tomu lze snad ještě dodat, že samotné stanovení povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně není trestním obviněním ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2015, čj. 5 As 95/2014-46).

[13] NSS neshledal pochybení ani v tom, že krajský soud neprovedl navržené důkazy výsledkem svědků. Krajský soud považoval všechny navržené výsledky za nadbytečné - u zaměstnance správce daně proto, že jeho postup byl dostatečně patrný

ze správního spisu (stěžovatel chtěl jeho výsledkem získat odpověď na otázku, proč tento zaměstnanec „postupoval při jeho kontrole nezákonně“), u stěžovatelových bývalých zaměstnanců pak proto, že by jejich výsledky už nemohly pro věc nic přinést. Takové vysvětlení pokládá NSS za uspokojivé. U zaměstnanců stěžovatel ani neupřesnil, proč vlastně by měli být vyslechnuti: pouze trval na tom, že podklady z trestního řízení, z nichž správce daně vycházel, neobstojí z procesních důvodů. Tak tomu ale není: v této věci byly splněny všechny požadavky nutné pro to, aby informace získané v trestním řízení mohly být použity v daňovém řízení (viz rozsudky NSS ze dne 30. 1. 2008, čj. 2 Afs 24/2007-119, č. 1572/2008 Sb. NSS, *Euro Prim*, a ze dne 20. 9. 2017, čj. 6 Afs 34/2017-71, *Stavitelství Melichar*, body 55 a 56). Správce daně sice měl k dispozici jen úřední záznamy o podaném vysvětlení, které zaměstnanci poskytli před zahájením stěžovatelova trestního stíhání (nikoli protokoly o jejich výsledku), to však samo o sobě nebylo na závalu. Jednak ani úřední záznamy nejsou vyloučeny z okruhu důkazních prostředků, které lze použít v daňovém řízení (podle § 93 odst. 1 daňového řádu lze jako důkazních prostředků užít *všech podkladů, jimiž lze zjistit skutečný stav věci*); jednak informace takto získané jen potvrdily stěžovatelova vlastní tvrzení, která byla v průběhu správního řízení konzistentní (viz bod [9] shora).

[14] Nebylo na závalu, že stěžovatel nemohl klást zaměstnancům otázky – v daňovém řízení se totiž sám jejich výsledku nedomáhal. Věcné informace od zaměstnanců, které vyšly najevo v trestním řízení, stěžovatel nezpochybnil – pouze neurčitě uváděl (a to až v kasační stížnosti), že při výsledku by mohly být upřesněny či dokonce vyvráceny. Není ale zřejmé jak: sám stěžovatel se netajil tím, že práce nebyly nikdy vykonávány v Hodoníně a byly velmi pestré. I tuto námitku proto NSS považuje za dodatečně vymyšlený nouzový argument, se kterým nemůže stěžovatel uspět.

[15] Jelikož stěžovatelovy námitky nebyly důvodné, NSS zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady ve věci nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu